

BESCHIKKING

Wet Natuurbescherming - ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling

Aanvrager	Bouwbedrijf Regeling Beerzerveld B.V.
Aangevraagde activiteiten :	Aanvraag Ontheffing soortenbescherming
Datum ontvangst aanvraag :	17.10.2022
Locatie :	Dr. H.J. Postlaan 9,11 te Bergentheim
Datum beschikking :	25.01.2023
Kenmerk :	D2022-12-008046
Zaaknummer :	2022-013507

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	4
A.1	Aanvraag	4
A.2	Besluit	4
A.3	Ondertekening en verzending	5
A.4	Niet mee eens?	6
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT	7
B.1	Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag	7
B.2	Algemeen	7
B.3	Soortspecifiek	8
B.4	Overige zaken	9
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT	10
C.1	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	10
C.1.1	Bevoegdheid	10
C.1.1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	10
C.1.2	Procedure	10
C.1.2.1	Overeenstemming andere provincie	10
C.1.2.2	Adviesverzoek aan gemeente	10
C.1.2.3	Relevante overige besluiten	10
C.1.3	Toetsingskader soorten	10
C.1.3.1	Wettelijke regels	10
C.1.3.2	Provinciaal beleid	11
C.2	WEERGAVE VAN DE FEITEN	11
C.2.1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	11
C.2.1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	11
C.2.2	Doel van het project	12
C.2.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	13
C.2.4	Periode	13
C.2.5	Onderliggende documenten	13
C.2.6	Aanvullende gegevens	13
C.3	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	14
C.3.1	Inhoudelijke beoordeling	14
C.3.1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	14
C.3.1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	14
C.3.1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	15
C.3.1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	15
C.3.1.5	Wettelijk belang van het project	16
C.3.1.6	Toetsing aan overige vereisten	17
C.3.1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	17
C.3.2	Adviezen	17

C.3.2.1	Bespreking van adviezen.....	17
D.	SLOTCONCLUSIE.....	17

A. BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

van het adviesbureau Ecoreest heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend.

Deze hebben wij op 17 oktober 2022² ontvangen en geregistreerd onder kenmerk 2022-013507.

De aanvraag is gedaan vanwege de sloop van bebouwing, het verwijderen van groen en de nieuwbouw van woningen aan de Dr. H.J. Postlaan 9 en 11 te Bergentheim.

U vraagt ontheffing aan voor de *gewone dwergvleermuis* van het verbod om deze opzettelijk te verstoren³ en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen.⁴ Ook vraagt u ontheffing aan voor de *egel* om de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen.⁵

In deze brief geven wij ons besluit weer.

A.2 Besluit

Wij besluiten u een ontheffing⁶ te verlenen van verbodsbepalingen voor één soort van de Habitatrichtlijn en één soort van de lijst nationaal beschermde soorten. In het bijzonder gaat het om het verbod voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen⁷ en deze soort opzettelijk te verstoren⁸.

Daarnaast gaat het om het verbod de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de egel opzettelijk te beschadigen of te vernielen⁹.

Deze ontheffing heeft betrekking op de sloop en nieuwbouw voor de locatie Dr. H.J. Postlaan 9,11 te Bergentheim.

Deze ontheffing treedt in werking op de dag na de verzenddatum van dit besluit en is geldig tot en met 31 december 2024.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in B. Voorschriften bij het besluit.

- *Activiteitenplan bij ontheffingsaanvraag: Dr. H.J. Postlaan 9,11 te Bergentheim*, pnr. 221174, 17 oktober 2022, Ecoreest;
- *Nader onderzoek: vleermuizen huismussen, gierzwaluwen, eekhoorn, egel en kleine marterachtigen Dr. H.J. Postlaan 9 en 11 te Bergentheim*, pnr. 211353, 30 augustus 2022, Ecoreest.

De motivering voor ons besluit is in C. *Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

Voorschriften

-
- ¹ In het kader van art. 3.8, eerste lid en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid Wnb
 - ² Kenmerk provincie D2022-10-002151
 - ³ Art. 3.5, tweede lid Wnb
 - ⁴ Art. 3.5, vierde lid Wnb
 - ⁵ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb
 - ⁶ Op basis van 3.8, eerste lid en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8 Wnb
 - ⁷ Art. 3.5, vierde lid Wnb
 - ⁸ Art. 3.5, tweede lid Wnb
 - ⁹ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

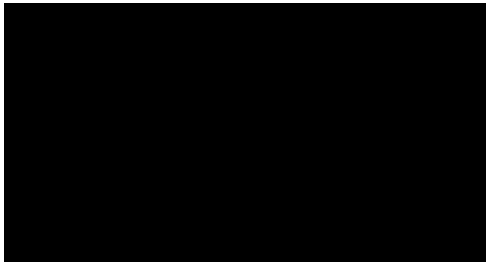
Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in *B. Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Hardenberg;
- Ecoreest, [REDACTED] [@ecoreest.nl](mailto:[REDACTED]@ecoreest.nl).

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
Teamleider vergunningverlening

A.4 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op verschillende manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via https://regelen.overijssel.nl/Producten_en_diensten/Bezwaar_klacht_informatie_schade/Bezwaar_tegen_beslissing_provincie_Overijssel.
3. Via de e-mail naar klachtenbezwaar@overijssel.nl.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geef u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2022-12-008046). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geef u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidende ecologische deskundige¹⁰, inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

¹⁰ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologische deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

B.3 Soortspecifiek

Gewone dwergvleermuis

5. Bij de planning en uitvoering van de voor de betreffende soorten relevante werkzaamheden (ongeschikt maken) houdt u rekening met de kwetsbare perioden (rood gemarkeerd in de tabel) van de gewone dwergvleermuis.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
<i>Gewone dwergvleermuis</i> Kraamperiode en paarperiode												
Winterrust periode												

Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze kwetsbare perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt beoordeeld door een ecologisch deskundige op het gebied van de betreffende soort(en). Afwijkingen worden onderbouwd beschreven in het logboek.

Ongeschikt maken

6. Voorafgaand aan de werkzaamheden en tenminste 5 dagen voor aanvang van de kwetsbare perioden (voorschrift 5) maakt u de bebouwing (woning Dr. H.J. Postlaan 11) en de specifieke verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis ongeschikt. Dit doet u door middel van het vullen van kieren en gaten met stroken rugvulling en het plaatsen van exclusion flaps onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Het ongeschikt maken vindt plaats in een periode waarbij de nachttemperatuur >10 °C is of hoger.
7. Na het ongeschikt maken wordt een controle uitgevoerd met behulp van een batdetector. Deze controle wordt tenminste 5 dagen met voor vleermuizen geschikte vliegomstandigheden (nachttemperatuur >10 °C, weinig wind en maximaal motregen) uitgevoerd.
8. Indien na het ongeschikt maken alsnog vleermuizen worden aangetroffen worden de voorschriften 6 en 7 herhaald totdat geen vleermuizen meer worden aangetroffen.

Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen

9. Als tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen zijn op 23 september 2022 zeven vleermuiskasten geplaatst op de in bijlage I aangegeven plaatsen in het plangebied. De tijdelijke vleermuiskasten mogen binnen de ontheffingstijd en buiten de kwetsbare perioden verwijderd of verplaatst worden, nadat de permanente verblijfplaatsen zijn opgeleverd en deze minimaal zes maanden beschikbaar zijn geweest in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis. Voorafgaand aan het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten moet een ecologisch deskundige vaststellen dat de betreffende kasten niet door vleermuizen gebruikt worden.

Permanente verblijfplaatsen

10. Permanente alternatieve verblijfplaatsen worden geboden door in nieuwbouw de spouw toegankelijk te maken, én vaste verblijfplaatsen te realiseren op de volgende wijzen:
- Minimaal vier inbouwkasten (Unitura of Veldshop) aangebracht (zie bijlage I), waarbij de invliegopening op minimaal 4 meter boven het maaiveld zit; en,
 - op twee locaties (kavels 14 en 15, zie bijlage II) wordt de spouw toegankelijk gemaakt door open stootvoegen.¹¹
- U neemt van de wijze van realisatie foto's en dit fotobewijs neemt u in het ecologisch logboek op.

¹¹ De randvoorwaarden waar verblijfplaatsen in de spouw aan moeten voldoen staan op bladzijde 33 van het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, Versie 1.0, juli 2017

Egel

11. Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden houdt u rekening met de kwetsbare perioden van de egel. Het ongeschikt maken kan niet uitgevoerd worden tijdens:

- Egel: voortplantingsperiode van 15 april tot en met 1 september

Werken in de periode 1 november tot en met 15 maart is alleen mogelijk als uit een controle van de ecologisch deskundige blijkt dat geen overwinterende egels aanwezig zijn.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Egel												

Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze kwetsbare perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt beoordeeld door een ecologisch deskundige op het gebied van de betreffende soort(en).

12. Voorafgaand aan de werkzaamheden maakt de ontheffinghouder het gebied ongeschikt voor egels. Het ongeschikt maken moet op de volgende wijze gebeuren:
- U maakt het terrein ongeschikt buiten de belangrijkste voortplantingsperioden zoals aangegeven in voorschrift 11;
 - Begroeiing wordt gekapt, potentiële verblijfplaatsen worden verwijderd en vegetatie wordt stapvoets van een kant uit kort gemaaid (maximaal 10cm);
 - Met het vrijkomend hout worden de takkenrillen in de groenzones gemaakt en de nestkast geplaatst (zie bijlage II);
 - De werkzaamheden starten direct of de begroeiing moet lager worden gehouden dan 10cm;
 - Het ongeschikt maken vindt plaats onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de egel en kleine marterachtigen.
13. Rond de te behouden oudere bomen worden groenzones met kruidenrijke vegetatie en bosschages ingericht. Inrichten hoge dichte haag langs de noordelijke rand van het plangebied. Rond de woningen wordt als erfafscheiding lage hagen aangebracht. (zie kaart bijlage II).

B.4 Overige zaken

14. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis en de egel.
15. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

C. OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid

C.1.1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming¹². In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

C.1.2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hardenberg gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren. Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

C.1.2.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover ons bekend gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Hardenberg

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming¹³ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹⁴ zijn voor de toetsing relevant.

¹² Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

¹³ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹⁴ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹⁵ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹⁶ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

C.2.1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Het project betreft de sloop van de bebouwing ter plaatse van Dr. H.J. Postlaan 9 en 11 te Bergentheim en de herontwikkeling van het terrein met nieuwbouw.

Het plangebied is gelegen in de bebouwde kom van Bergentheim. Het betreft twee kadastrale percelen (AC 045 en 946) met een totaal oppervlak van 5.359 m². Binnen het plangebied is aan de noordkant een kerk aanwezig (Westerkerk, huisnummer 7) met diverse aangebouwde bijgebouwen ('t Kruispunt, huisnummer 9) en aan zuidzijde van het plangebied een vrijstaand bewoond woonhuis met bijgebouwen (huisnummer 11).

Ter plaatse van het plangebied wordt nieuwbouw gerealiseerd. Daarvoor wordt de vrijstaande woning met bijgebouwen (nr. 11) en de bijgebouwen rond de kerk (nr. 9) gesloopt. De volkstuinten en een deel van het opgaand groen worden verwijderd en het verharde terrein wordt opgebroken. Het kerkgebouw (fig 1 rood gearceerd) en de laagbouw aan de achterzijde van de kerk (westkant) valt buiten het plangebied

Figuur 1. Plangebied roodomlijnd

¹⁵ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹⁶ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

Het woonhuis (nr. 11) betreft een vrijstaande woning met aangebouwde bijgebouwen. Het heeft bakstenen gevels, dakpannen daken en houten overstekken en deels houten gevelbetimmering. De bijgebouwen rond de kerk (nr. 9) hebben platte bitumen daken, trespas overstekken en gevelbekleding.

Toekomstige situatie

Binnen het plangebied is het voornemen tien gasloze senioren-/starterswoningen te realiseren. De vier rijwoningen aan de zuidkant (kavels 01, 02, 03 en 06) betreffen een enkele bouwlaag met daarop een kap met een lage gootlijn. De vier woningen in de westelijke hoek (kavels 10, 11, 12 en 13) zijn één laagse patio-woningen met een plat dak. De woningen in de noordelijke hoek aan de Dr. H.J. Postlaan (kavels 14 en 15) betreffen 2-onder-1 kapwoningen met een kap met lage gootlijn. (zie plattegrond figuur 2)

Ook wordt openbare verharding, parkeerplaatsen, achterpaden en openbaar groen gerealiseerd. Aan de achterzijde van de woningen in de westelijke hoek wordt, ter plaatse van de huidige volkstuinen, een groensingel gerealiseerd als visuele afscheiding met de woningen aan de Parallelweg. In het plan blijven diverse grote bomen behouden. Ook blijft een zone eromheen met ondergroei en struikgewas behouden of wordt opnieuw ingericht. (zie plattegrond figuur 2)

Figuur 2. nieuw Nieuw te bouwen woning plan "Dr. H.J. Postlaan" te Bergentheim

C.2.2 Doel van het project

Door de sloop van de woningen met bijgebouwen, en het bouwen van tien nieuwbouwwoningen wordt het woningaanbod in Bergentheim vergroot in overeenstemming met landelijk, provinciaal en gemeentelijke beleid.

C.2.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor de *gewone dwergvleermuis* van het verbod om deze opzettelijk te verstoren¹⁷ / voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen.¹⁸

En u vraagt ontheffing aan voor de *egel* om de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen.¹⁹

C.2.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 18 oktober 2022 tot en met 31 december 2024

C.2.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- *Activiteitenplan bij ontheffingsaanvraag: Dr. H.J. Postlaan 9,11 te Bergentheim*, pnr. 221174, 17 oktober 2022, Ecoreest.
- kaart plangebied
- *Nader onderzoek: vleermuizen huismussen, gierzwaluwen, eekhoorn, egel en kleine marterachtigen Dr. H.J. Postlaan 9 en 11 te Bergentheim*, pnr. 211353, 30 augustus 2022, Ecoreest.
- Machtigingsformulier

Verder zijn de volgende onderzoeken bij de beoordeling betrokken:

- Kennisdocument Gewone Dwergvleermuis (Bij12, 2017);
- Brochure Soortenbescherming in Overijssel: Bunzing, egel, hermelijn en wezel, februari 2021, Provincie Overijssel.

C.2.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 17 oktober 2022 ontvangen. Er zijn geen aanvullende gegevens gevraagd.

¹⁷ Art. 3.5, tweede lid Wnb

¹⁸ Art. 3.5, vierde lid Wnb

¹⁹ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

C.3 TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C.3.1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument van de gewone dwergvleermuis bij onze toetsing.

C.3.1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het rapport Nader Onderzoek Bergentheim²⁰ wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Quicksan.²¹
- Nader onderzoek naar gierzwaluwen, huismussen, vleermuizen, rode eekhoorn, egel en kleine marterachtigen.²²

Het onderzoek is in 2021 en 2022 uitgevoerd en daarmee voldoende actueel. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen en eisen van vleermuisprotocollen en kennisdocumenten. Wij zijn van oordeel dat het onderzoek afdoende is geweest om aanwezigheid en functie van de betreffende soorten vast te stellen.

Het onderzoek naar kleine marterachtigen is uitgevoerd met behulp van twee marterboxen waarin cameravallen zijn geplaatst (Provincie Overijssel, 2021a). De marterboxen zijn tijdens de actieve periode van de mogelijk aanwezige martersoorten (maart-augustus) op verschillende locaties binnen het plangebied geplaatst. De marterboxen zijn geplaatst op locaties die ecologisch gezien het meest geschikt zijn voor marterachtigen, namelijk in de zuidelijke hoek van het plangebied met een verscheidenheid aan bomen, bosschages en takkenhopen. Het onderzoek naar marterachtigen heeft plaatsgevonden tussen 22 april 2022 en 21 juni 2022. Tijdens dit veldonderzoek zijn op de wildcamera's géén kleine marters waargenomen.

Uit het Nader Onderzoek in en aangrenzend aan het plangebied bleek dat in de woning Dr. H.J. Postlaan 11 een zomerverblijfplaats van *gewone dwergvleermuis* aanwezig is. Daarnaast zijn er in het plangebied vaste rust- en verblijfplaatsen van de *egel*.

C.3.1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden gaan in de woning Dr. H.J. Postlaan 11 een zomerverblijfplaats van *gewone dwergvleermuis* verloren. Daarnaast wordt verwacht dat door de ontwikkeling vaste rust- en verblijfplaatsen van de *egel* worden aangetast dan wel verstoord.

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in de bijlage bij de aanvraag²³, zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in het kennisdocument van de gewone dwergvleermuis en de egel. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis en de egel zoveel mogelijk geminimaliseerd. In *B. Voorschriften bij het besluit* zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

- Uitvoeren van relevante werkzaamheden buiten kwetsbare perioden;
- Uitvoeren van relevante werkzaamheden binnen kwetsbare perioden alleen na voorafgaande check;
- Het tijdig plaatsen van voldoende alternatieve verblijfplaatsen;
- Plaatsen van voldoende en duurzame permanente mitigatie;
- Voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt maken van het werkgebied om doden te voorkomen;
- Aanbieden van alternatieve rustplaatsen / verblijfplaatsen en alternatief leefgebied.

²⁰ Hoofdstuk 3 pagina 13 tot en met 15

²¹ Eco Reest, Quicksan, projectnummer 211121, d.d. 19 augustus 2021

²² Eco Reest, Nader Onderzoek, projectnummer 211353, d.d. 30 augustus 2022

²³ Hoofdstuk 4 pagina 12 tot en met 28

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis komt in geheel Nederland algemeen voor (Verspreidingsatlas, 1990-2022), en de status op de Rode Lijst is: "Thans niet bedreigd".

De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is onbekend (Zoogdiervereniging, 2018). Dat de staat van instandhouding als onbekend wordt beoordeeld heeft waarschijnlijk te maken met de druk waaronder verblijfplaatsen staan.

Door de genomen maatregelen komt de functionaliteit van de leefomgeving niet in het geding, voor alle functies worden geschikte alternatieven aangeboden. Schade aan foerageergebieden en vliegroutes is niet aan de orde.

Afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding is niet aan de orde omdat door de genomen maatregelen (tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen en permanente verblijfplaatsen) te allen tijde ruim voldoende verblijfplaatsen aanwezig zijn. Bovendien zijn de nieuwe permanente voorzieningen voorafgaand aan het paarseizoen weer gereed, en zijn in de omgeving ook voldoende alternatieve verblijfplaatsen aanwezig. Om dit te borgen nemen wij voorschriften 5 t/m 10 op.

Egel

De staat van instandhouding van de egel is onbekend. Dit is aanleiding geweest voor de provincie Overijssel om de egel van de vrijstellingslijst te verwijderen. Ook de lokale staat van instandhouding is onbekend. Door het realiseren van de nieuwe woningen met groenelementen, aanzienlijk oppervlakten leefgebied in de directe omgeving met verbindingzones, en het behoud en realisatie van de groene zones binnen het plangebied, is er geen sprake van aantasting van essentieel leefgebied voor egel. Daarnaast worden tijdelijke en permanente maatregelen genomen (takkenrillen, nestkast en groenzones). Afbreuk aan de staat van instandhouding is dan ook niet aan de orde. Om dit te borgen nemen wij voorschriften 11 t/m 13 op.

C.3.1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de sloop en nieuwbouw leiden tot het verstoren van de gewone dwergvleermuis en het beschadigen van verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.5 lid 2 en artikel 3.5 lid 4 van de Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

U heeft ook ontheffing aangevraagd van het verbod om de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de egel opzettelijk te beschadigen of te vernielen. Dit is een overtreding van de genoemde verbodsbepalingen van artikel 3.10, eerste lid, sub b van de Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig

C.3.1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken. Er zijn geen geschikte alternatieven voor uitvoering van het project.

Het doel van het plan is te voorzien in de bouw van voldoende woningen. De voorgenomen activiteiten zijn bedoeld om het woningaanbod in Bergentheim te vergroten. De doelgroep voor de nieuw te bouwen woningen zijn starters en senioren. Op basis van de gemeentelijke woonvisie en het gemeentelijke programma 'wonen' laat zien dat er in de middelgrote kernen zoals Bergentheim behoefte is naar woningen voor starters en ouderen. De te bouwen woningen liggen op een locatie nabij het centrum met de voornaamste voorzieningen. Woningbouw binnen de gemeente Hardenberg gebeurt bij voorkeur door inbreiding binnen de kleine en grote kernen. Uitbreiding van woningvoorraad is beschreven in landelijk, provinciaal en gemeentelijke beleid. De realisatie van de voorgenomen nieuwbouw past binnen dit beleid. Daarmee dient het plan redenen van *sociale en economische aard*. Daarnaast worden door het initiatief verouderde, slecht geïsoleerde bebouwing (het woonhuis en bijgebouwen van de kerk) gesloopt en vervangen door moderne, energiezuinige woningen, waarmee ook voor het milieu *wezenlijk gunstige effecten* optreden.

Deze locatie komt op basis van de gemeentelijke woonvisie²⁴ naar voren als geschikte nieuwbouwlocatie. Zowel de ruimtelijke en stedenbouwkundige inpasbaarheid als de technische inpasbaarheid zijn positief beoordeeld. Het collegebestuur heeft dan ook positief gereageerd op het principe-verzoek en toegezegd medewerking te verlenen aan het plan.

In eerste instantie voorzag het plan in bouw van een hoger aantal woningen (twintig woningen). In overleg met meerdere partijen is besloten de monumentale en waardevolle bomen binnen het plangebied te behouden en het aantal woningen terug te brengen naar tien.

De technische staat van de te slopen bebouwing is dusdanig dat ze niet meer voldoen aan de eisen van deze tijd. De woning is onvoldoende geïsoleerd, waardoor er veel energieverlies optreedt. De kerk en de bijbehorende bijgebouwen hebben hun functie verloren. Door nieuwbouw op de locatie te realiseren biedt dit mogelijkheden om verblijfplaatsen van met name gebouwgebonden soorten te versterken.

Bij de gekozen werkwijze is rekening gehouden met aanwezige beschermde soorten, door de werkzaamheden buiten de kwetsbare periodes te plannen en in de nieuwe situatie nieuwe verblijfplaatsen en leefgebied te integreren.

Wij stemmen in met de overwegingen van de aanvrager. Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken. Er zijn geen geschikte alternatieven voor uitvoering van het project. Er is een grote opgave voor woningbouw.

C.3.1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig:

- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied.

Het project draagt bij aan de oplossing voor de heersende woning schaarste. Het hebben van een goede, veilige woning is een primaire levensbehoefte van de mens. In artikel 22 van de Nederlandse Grondwet is het thema Volksgezondheid dan ook samen met Woongelegenheden opgenomen. De relatie tussen huisvesting en gezondheid is breed onderzocht en in kaart gebracht, waaruit blijkt dat het hebben van een veilige en goede woning bijdraagt aan de fysieke en mentale gezondheid van mensen^{25 26 27 28 29}.

Door het initiatief worden verouderde, slecht geïsoleerde bebouwing (het woonhuis en bijgebouwen van de kerk) gesloopt en vervangen door moderne, energiezuinige woningen, waarmee ook voor het milieu wezenlijk gunstige effecten optreden. De nieuwe woningen voldoen aan hoge eisen ten aanzien van energiezuinigheid en duurzaamheid, wat uiteindelijk resulteert in een gezond binnenhuisklimaat. Daarnaast bieden de verschillende typen woningen woongelegenheden aan mensen van verschillende (financiële) achtergronden, waardoor de nieuwbouw voordelig is voor de volksgezondheid voor verscheidene groepen van de Nederlandse bevolking. De nieuwbouwwijk wordt tevens 'groen' ingericht, waardoor wordt voldaan aan eisen ten aanzien van een gezonde leefomgeving. Verscheidene studies hebben daarnaast aangetoond dat wonen in een groene omgeving goed is voor de mentale én fysieke

²⁴ Gemeente Hardenberg, 2021

²⁵ Cattaneo, M. D., Galiani, S., Gertler, P. J., Martinez, S., & Titiunik, R. (2009). Housing, Health, and Happiness. *American Economic Journal: Economic Policy*, 1(1), 75–105. <https://doi.org/10.1257/POL.1.1.75>

²⁶ Fertig, A. R., & Reingold, D. A. (2007). Public housing, health, and health behaviors: Is there a connection? *Journal of Policy Analysis and Management*, 26(4), 831–860. <https://doi.org/10.1002/PAM.20288>

²⁷ Fuller-Thomson, E., Hulchanski, J. D., & Hwang, S. (2000). The housing/health relationship: What do we know? *Reviews on Environmental Health*, 15(1–2), 109–133. <https://doi.org/10.1515/REVEH.2000.15.1-2.109/MACHINEREADABLECITATION/RIS>

²⁸ Gurney, C. (2020). Out of harm's way? Critical remarks on harm and the meaning of home. *April*

²⁹ Shaw, M. (2004). Housing and public health. In *Annual Review of Public Health* (Vol. 25, pp. 397–418). *Annual Reviews*. <https://doi.org/10.1146/annurev.publhealth.25.101802.123036>

gezondheid: door bijvoorbeeld verminderde kans op ziektes; lagere stress-levels en minder luchtweg-problemen.

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond.

C.3.1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb³⁰ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C.3.1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb³¹. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

C.3.2 Adviezen

C.3.2.1 Bespreking van adviezen

Burgemeester en Wethouders van de gemeente Hardenberg zijn in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen. Zij hebben geen advies toegezonden.

D. SLOTCONCLUSIE

De ontheffing van de verbodsbepalingen om gewone dwergvleermuizen te verstoren en verblijfplaatsen te beschadigen kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De ontheffing van de verbodsbepalingen om vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de egel opzettelijk te beschadigen of te vernielen kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soort optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijke belang is om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

³⁰ Art. 1.10, derde lid Wnb

³¹ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

BIJLAGE I Locaties tijdelijke vleermuisvoorzieningen, en aan te brengen vleermuis inbouwvoorzieningen (Unitura of Veldshop)

Figuur 5.4 Vastgestelde vleermuisverblijfplaatsen (gekleurde symbolen vleermuis) binnen het onderzoeksgebied (rood omlijnd), waarbij het kerkgebouw buiten het plangebied valt (Eco Reest, 2022). De locaties van de aangebrachte tijdelijke kasten zijn met gele asterisken aangegeven.

Figuur 5.1 Locaties in te bouwen vleermuiskasten (rode asterisk). Links: noordelijke kopgevel kavel 3 en rechts zuidelijke kopgevel kavel 6.

Figuur 5.2 Locaties te realiseren open stootvoegen (rode asterisk). Links: oostelijke kopgevel (voorzijde) kavels 14 en 15 en rechts westelijke kopgevel (achterzijde) kavels 14 en 15.

BIJLAGE II Randvoorwaarden mitigatie maatregelen

Permanente mitigatie vleermuizen

Locaties in bijlage I en kaart bijlage II (hieronder) bieden goede mogelijkheden voor het aanbrengen van inbouwvoorzieningen (Unitura of Veldshop). Hierbij worden de volgende aandachtspunten verwerkt:

- Gekozen wordt voor inbouwsteen die zowel geschikt zijn als zomerverblijf en als winterverblijf in milde winters;
- Minimaal twee kasten per gevel, bij voorkeur meer kasten en aan elkaar geschakeld;
- Exacte plaatsing wordt nader bepaald door opdrachtgever en aannemer en afgestemd met een ecooloog;
- Minimaal 50 centimeter tussen de verschillende vliegopeningen houden;
- Invliegopeningen op minimaal vier meter boven maaiveld en bij aanwezigheid van een garage op minimaal drie meter boven onderliggende garage;
- Letten op een vrije in- en uitvliegroute;
- Kasten plaatsen buiten het bereik van predatoren en buiten effecten van lichtverstoring.

Vanwege het aangezicht en de aanwezigheid van ramen in de kopgevels van kavels 14 en 15 (zie plattegrondkaart hieronder) is hier gekozen voor het aanbrengen van open stootvoegen in de bakstenen buitengevels. Hierbij worden de volgende aandachtspunten verwerkt:

- Minimaal twee open stootvoegen per kopgevel;
- De breedte van de stootvoegen dient 1,5 - 2 cm te zijn en één steenlaag hoog;
- De stootvoegen minimaal 50 centimeter boven de ramen aanbrengen en minimaal 20-30 centimeter vanaf de zijkanalen.
- De vrije ruimte tussen de isolatielaag in de spouwmuur (inclusief platen) en de buitenmuur dient minimaal 2,5 centimeter zijn;
- De oppervlakten aan de binnenzijde van de spouwmuur (eventueel platen) ruw uitvoeren of stevig duurzaam kunststof gaas met een maaswijdte van 3 tot 10 millimeter bevestigen. Als glaswol (en dergelijke) als isolatie wordt gebruikt, is het nodig dunne ruwe platen tegen het isolatiemateriaal aan te brengen, bijvoorbeeld houtwolcement.

Permanente mitigatie egel

Rond de te behouden oudere bomen (zie kaart hieronder) worden groenzones met kruidenrijke vegetatie en bosschages ingericht. Inrichten hoge dichte haag langs de noordelijke rand van het plangebied. Rond de woningen wordt als erfafscheiding lage hagen aangebracht. Ook worden er verblijfsmogelijkheden gecreëerd door enerzijds een takkenhoop/ril aan te leggen en een nestkast voor egel te plaatsen. De locaties waar de mitigatie voor egel wordt gerealiseerd staan in de kaart hieronder weergegeven.

Kaart locatie permanente mitigaties

- : Inbouwen vleermuiskasten in gevels
- : Aanbrengen open stootvoegen
- : Dichte lage hagen realiseren
- : Dichte hoge haag realiseren
- Mantel-zoomvegetatie
- Bloem- en kruidenrijke zone
- : Realiseren takkenhoop/-ril
- ★ : Plaatsen nestkast egel